

PRIMJERAK ZA UČENIKA

Republika Srbija

MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I
TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
ZAVOD ZA VREDNOVANJE KVALITETA
OBRAZOVANJA I ODGOJA

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

TEST
BOSANSKI JEZIK

IDENTIFIKACIONI OBRAZAC

IME, IME JEDNOG RODITELJA/DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA, PREZIME UČENIKA

IDENTIFIKACIONI BROJ UČENIKA

--	--	--	--	--	--	--	--

OSNOVNA ŠKOLA

MJESTO

OPĆINA

POTPIS DEŽURNOG NASTAVNIKA

Rezultati se mogu pogledati na portalu **Moja srednja škola**: <https://mojasrednjaskola.gov.rs> unosom jedinstvenog identifikacionog broja učenika (osmocifrena šifra učenika). Radi preuzimanja skeniranog testa u pdf formatu, u dijelu gdje su dostupni rezultati završnog ispita, neophodno je unijeti jedinstvenu šifru testa.

Jedinstvena šifra testa: 228202332459

Ukoliko roditelj / drugi zakonski zastupnik ima nalog na portalu **Moj esDnevnik** ili ima nalog na **Portalu za elektronsku identifikaciju eID.gov.rs**, kojim pristupa portalu **Moj esDnevnik**, tada, osim uvida u rezultate završnog ispita, na portalu **Moja srednja škola** može iskoristiti i neku od sljedećih elektronskih usluga: podnošenje prigovora na rezultate završnog ispita, podnošenje elektronske liste želja i podnošenje elektronske prijave za upis u srednju školu.

UPUTSTVO ZA RAD

- Test sadrži **20** zadataka, koje treba riješiti za **120** minuta.
- Piši čitko, latiničnim slovima, vodeći računa da tvoji odgovori budu razumljivi, ali i gramatički i pravopisno ispravni.
- Kada rješavaš zadatke u kojima se od tebe očekuje da nešto dopišeš, uvijek se koristi punim nazivima; skraćenice nisu dozvoljene (npr. treba pisati *imenica*, a ne *im.*, ili *lokativ*, a ne *lok.* i slično).
- Popuni test **plavom hemijskom olovkom** (tokom rada možeš se koristiti grafitnom olovkom i guminicom).
- Odgovor koji je napisan samo grafitnom, crnom hemijskom ili „piši-briši“ olovkom neće biti priznat.
- U zadacima sa ponuđenim odgovorima neće biti priznati prepravljeni odgovori.
- U zadacima sa ponuđenim odgovorima, u kojima je samo jedan tačan odgovor, dobijaš 0 bodova ukoliko pored tačnog odgovora označiš i neki netačan.

Obrati pažnju da se zadaci razlikuju po načinu na koji trebaš dati odgovor.

- Nemoj ništa upisivati na QR kodove () , koji se nalaze na svakoj strani testa.
- Obrati pažnju da se zadaci razlikuju po načinu na koji trebaš dati odgovor.

U nekim zadacima izabrat ćeš tačan odgovor tako što ćeš obojiti odgovarajući kružić. U zadacima u kojima postoji više tačnih odgovora potrebitno je obojiti više kružića. Vodi računa da kružić bude obojen; mora biti obojen jer će ti samo tako odgovor biti priznat.

PRIMJER OBOJENIH KRUŽIĆA

U zadatku sa jednim tačnim odgovorom

Koji je glavni grad Republike Srbije?

Oboj kružić ispred tačnog odgovora.

- Novi Sad
- Beograd
- Niš
- Kruševac

U zadatku sa više tačnih odgovora

Oboj kružiće ispred izraza čiji je zbir 5.

- $2 + 3$
- $1 + 2$
- $4 + 1$
- $2 + 4$
- $3 + 5$

- Ako završiš ranije, predaj test i tiho izađi.

Želimo ti mnogo uspjeha na ispitu!

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

TEST
BOSANSKI JEZIK

1. Poštujуći jezička pravila o refleksu glasa jata (**-je/-ije**) odredi koje su riječi tačno napisane.

Oboj **kružice** ispred njih.

- slijedbenik sljedbenik predsjednik prijedsjednik

2. Prisjeti se tvorbe riječi. Oboj **kružice** ispred **prostih** riječi.

- nožica mrak vodeni car puteljak prut

3. Kojoj vrsti po sastavu pripada data rečenica?

Cijeli dan smo gledali fotografije i sjećali se sretnih dana.

Oboj kružić ispred tačnog odgovora.

- Data rečenica je po sastavu prosta. Data rečenica je po sastavu složena.

4. Protumači istaknuti izraz i odredi mu **značenje**.

Pričao mi je da je u **dugovima do ušiju**.

Oboj kružić ispred rečenice koja precizno objašnjava značenje datog izraza.

- Ne dozvoljava sebi da bude dužan.
 Stalno izmišlja nove izgovore za dugovanja.
 Previše je zadužen.
 Ne obraća pažnju na dugove.

5. Pažljivo pročitaj tekst i odredi da li je riječ o **umjetničkom** ili **neumjetničkom** tekstu.

Oboj kružić ispred tačnog odgovora.

Ali je li naša sudbina dio općeg prirodnog poretka? Ili je to stoga što ova naša siromašna domovina ne može onima koji u njoj prebivaju pružiti pristojan život. Ne, drugovi, hiljadu puta ne! Klima je dobra, a plodno tlo Engleske može pružiti izobilje hrane i većem broju životinja. Samo bi naša farma mogla hraniti tuce konja, dvadeset krava, na stotine ovaca – i svi bismo mogli živjeti tako ugodno i dostojanstveno da to prelazi granice naše maštete. Zašto onda i dalje živimo u ovim bijednim uvjetima?

umjetnički tekst

neumjetnički tekst

6. Pažljivo pročitaj odlomak. Odredi u kom **licu** je ispričan.

Oboj kružić ispred tačnog odgovora.

Pomislio je da je sve ovo san: vjerovao je da je majka umrla, prepuko je od plača. Majka živa i povratilo joj se zdravlje. Rasim kleći na koljenima pored nje, miluje je, ljubi. A treći dan majka se popridiže: mogla je da jede i piće – da izade napolje.

Tekst je ispričan u prvom licu.

Tekst je ispričan u trećem licu.

7. Date su tvrdnje koje se odnose na **odlike alhamijado** književnosti. Za tačnu tvrdnju oboj kružić ispod slova T, za netačnu tvrdnju oboj kružić ispod slova N.

T	N
---	---

Alhamijado književnost je književnost pisana arebicom.

Alhamijado književnost je zasnovana na sufizmu.

Alhamijado književnosti je stvarana na perzijskom jeziku.

Glavna svrha ahamijado literature je da prenese didaktičku (odgojnju) poruku.

8. Oboj **kružiće** ispred pravilno napisanih rečenica.

Putovali smo dugo, a onda smo sa autobusom stigli i do obližnjeg Jezera.

Šetala sam sa drugaricom po parku.

Ne znam da li je završio vježbanje.

Neustrašiv div je glavni junak bajke.

Sumljivo se ponašao za vrijeme kontrolne zadaće.

9. Pažljivo pročitaj Ezopovu basnu *Vuk i koza*. Posebno obrati pažnju na osobine glavnih likova.
Odgovori na zahtjev ispod teksta.

Jednog dana vuk ugleda kozu kako se popela na visoku stijenu i brsti sočne zelene grančice. Lukavi vuk je procijenio da nikako ne može doći do koze pa ju je slatkim riječima počeo nagovarati da siđe sa strme litice:

– Ljepotice, zar nije suviše opasno za tvoje vitke lijepe noge da stojiš na toj visokoj litici? Plašim se za tebe, neoprezna si, evo pogledaj da sav drhtim od straha. Vidiš li onu zelenu livadu, ona je puna sočne trave, tamo ćeš moći na sigurnom pasti do mile volje? Koza je slušala umilne riječi starog vuka, a potom mu mirno odgovorila:

– Da li ti mene pozivaš na pašu da se nahranim ili tebi nedostaje hrana?

Oboj kružić ispred ljudskih karakteristika koje su u basni predstavljene kroz lik koze. Izaberite niz koji će tačno dopuniti datu rečenicu.

Koza je olicenje:

- pametnih, pronicljivih i mudrih osoba.
- glupih, nezrelih i neiskusnih osoba.
- prepotentnih, narcisoidnih i egoističnih osoba.

10. Pažljivo pročitaj dati tekst. Kojim **funkcionalnim stilom** je pisan?

Poštovani korisniče,

Molimo Vas da redovno plaćate utrošenu električnu energiju kako bismo mogli da je isporučujemo svim potrošačima. Ukoliko imate primjedbu, molimo Vas da u roku od 8 dana od dobijanja obračuna dostavite očitano stanje. Zbog primjene Zakona o porezu na dodatnu vrijednost, naknadne reklamacije nećemo uvažavati.

Elektrodistribucija

Oboj kružić ispred tačnog odgovora.

- administrativnim
- književnomjetničkim
- razgovornim
- novinarskim
- naučnim

- 11.** U datoj rečenici nalazi se riječ u kojoj je izvršeno **jednačenje suglasnika po zvučnosti**.

Oboj kružić ispod riječi u kojoj prepoznaješ jednačenje suglasnika po zvučnosti.

Kupila je udžbenik, ranac i nekoliko olovaka.

- 12.** U zadatku su data četiri glagola u različitim glagolskim oblicima. Prepoznaj ih.

Oboj **kružice** ispred naziva odgovarajućeg glagolskog oblika.

krenuh	☐	prezent	☐	aorist	☐	futur I
volio sam	☐	aorist	☐	perfekt	☐	prezent
pričaš	☐	futur II	☐	futur I	☐	prezent
budem išao	☐	potencijal	☐	futur II	☐	aorist

- 13.** Pročitaj rečenicu iz književnog djela *U krađi* autora Branka Ćopića i odredi značenje markirane riječi.

U jednoj rečenici objasni značenje istaknutog izraza.

Skoljen sa sviju strana kao miš u mišolovci, on, onako nagnut kroz prozor, zastade nepomičan nekoliko trenutaka baš kao da o nečemu duboko razmišlja, a onda **sa gorkim osmijehom**, podiže oči, put zvjezdana neba i raširi ruke baš kao da, poput mučenika prima veliku i svetu žrtvu.

- 14.** Pažljivo pročitaj dati tekst. Odredi kom graničnom žanru pripada.

Abdul Vehab Ilhamija rođen je u Žepču 1773. Mnogi kritičari ga smatraju najplodnijim pjesnikom alhamijado književnosti. Ilhamija se nije školovao van zemlje. Najčešće je pisao ilahije i kaside na bosanskom jeziku. Napisao je dvadeset takvih pjesama didaktičkog sadržaja, a najpoznatija je, vrlo kritički intonirana prema društvenoj stvarnosti, pjesma *Čudan zeman nastade*. Na turskom i arapskom jeziku napisao je preko stotinu pjesama. Umro je u Travniku 1821.

Oboj kružić ispred žanra kom pripada tekstu.

autobiografija putopis memoari
 dnevnik ljetopis biografija

- 15.** Pažljivo pročitaj pjesmu. Obrati pažnju na njene osnovne karakteristike i na osnovu njih odredi kojoj vrsti pjesama pripada.

Oboj kružić ispred odgovora koji smatraš tačnim.

Ćutahijo, najviša planino,
s tebe mi se i Adapazar vidi!
I po njemu šećerli sokaci,
tu se šeću bosanski junaci.
Šerbe piju i Bosnu spominju:
Naša Bosno, naše vel'ko dobro,
u tebe su do tri dobra moja:
Jedno dobro – ostarjela majka;
Drugo dobro – moj roditelj babo;
Treće dobro – moja vjerna ljuba.
Žarko sunce, spusti mi se niže,
Moja draga, primakni se bliže!

- epska pjesma
- balada
- sevdalinka
- lirska pjesma

- 16.** Pažljivo pročitaj tekst i odgovori na zahtjev ispod njega.

Avdo Međedović je najveći bošnjački epski stvaralac. Autor je čuvenog epa *Ženidba Smailagić Meha*, dugog kao *Ilijada i Odiseja*. Njegove pjesme neprevaziđene su po dužini ispjevanih stihova, a poznati naučnik Milman Peri, istraživač i profesor sa Univerziteta Harvard, nazvao ga je *balkanskim Homerom*.

Rođen je 1875. godine u selu Obrov, u blizini Bijelog Polja. U djetinstvu nije učio nikakve škole, a nakon navršenog punoljetstva, punih devet godina, služio je u osmanskoj vojsci i za to vrijeme dobro savladao osmanski jezik i u Solunu završio podoficirsku školu.

Oboj **kružiće** ispred tačnih tvrdnji.

- Avdo Međedović je autor *Ilijade* i *Odiseje*.
- Najpoznatiji ep Avda Međedovića je *Ženidba Smailagić Meha*.
- Milman Peri ga je nazvao *balkanskim Homerom*.
- Međedović nije poznavao osmanski jezik.

17. Koja se **glasovna promjena** izvršila u riječi **prosida**?

Oboj kružić ispred tačnog odgovora.

- jotovanje jednačenje suglasnika po mjestu izgovora
- jednjačenje suglasnika po zvučnosti prelazak L u O

18. Pažljivo pročitaj datu rečenicu i odredi naziv markiranog **rečeničnog člana**.

Sara, **vrijedna i odgovorna**, je prva pročitala domaću lektiru.

Naziv rečeničnog člana je: _____

19. Prisjeti se stihova pjesme *Čudan zeman nastade* Abdul Vehab Ilhamije. Odgovori na zahtjev ispod teksta.

Čudan zeman nastade,
sve zlikovac postade,
din-dušmanin postade
šta se hoće, zaboga?

Već takata nestade,
zlo nam svako postade;
dobrih ljudi nestade;
šta se hoće, zaboga?

Koja je osnovna funkcija navedenih stihova?

Oboj kružić ispred tačnog odgovora.

Osnovna funkcija stihova je da:

- upute kritiku i nagovijeste pobunu.
- nepravedno oklevetaju vlast i vladajući poredak.
- upućuju na simbole karakteristične za divansko pjesništvo.
- veličaju vlast i ulemu.

- 20.** Pred tobom su dvije pjesme usmene književnosti. Pažljivo ih pročitaj i pronađi **osjećanja** koja su im **zajednička**. U nekoliko pravopisno tačnih rečenica obrazloži svoj odgovor.

1.

Dva su cvijeta u bostanu rasla,
Plavi zumbul i zelena kada.
Plavi zumbul ode u Doljane,
osta kada u bostanu sama.

Poručuje zumbul sa Doljana:
– Dušo moja, u bostanu kado,
kako ti je u bostanu samoj?

Poručuje iz bostana kada:
– Dušo moja, zumbul sa Doljana,
teško mi je u bostanu samoj.
Što je neba, da je list hartije,
što je more, da je murećef,
što su gore, da su kalemovi
pa da pišem tri godine dana,
ne bih svoga ispisala jada.

2.

Čudna jada od Mostara grada,
sve od lani pa evo do sada
kako Biba od ljubavi strada.
Bol boluje Čelebića Biba,
bol boluje nikom ne kazuje.
„Kćeri Bibo, ti rumena ružo,
kaži majci šta te boli dušo“!
„Mene boli i srce i glava
jer moj Ahmo s drugom razgovara“.
„Kakav Ahmo, voda ga odnijela,
zbog njega si mlada oboljela?“
„Mila majko, nemoj Ahme kleti,
obeć'o je da će me uzeti!“

PRAZNA STRANA

PRAZNA STRANA

ИНТЕРНО

PRIMJERAK ZA ŠKOLU

Republika Srbija

MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I
TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
ZAVOD ZA VREDNOVANJE KVALITETA
OBRAZOVANJA I ODGOJA

ZALIJEPITI IDENTIFIKACIONU
NALJEPNICU

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

TEST
BOSANSKI JEZIK

IDENTIFIKACIONI OBRAZAC

IME, IME JEDNOG RODITELJA/DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA, PREZIME UČENIKA

IDENTIFIKACIONI BROJ UČENIKA

--	--	--	--	--	--	--	--

OSNOVNA ŠKOLA _____

MJESTO _____

OPĆINA _____

POTPIS DEŽURNOG NASTAVNIKA

